

פרופ' אהרון א. הירש

אהרון הירש נולד בנובמבר 1918 בהונגריה, בנם של מינה ואלפרד. שינויי הגבולות באירופה בעקבות מלחמת העולם הראשונה גרמו למשפחה להפוך לאזרחי רומניה, מבלי שנוזקו להחליף את מקום מגוריהם. בהיותו ילד בן 3, המשפחה עברה לכולגריה והתיישבה בסופיה. אהרון גדל בתנאי עוני ומאז היותו ילד עבד כדי לממן את לימודיו ולעזור בפרנסת המשפחה. רצונו העז ללמוד הביאו בשנת 1937 לבלגרד, שם נרשם ללימודי הנדסת חשמל במגמת זרם חזק. ממש לפני סיום לימודיו בשנת 1941, בלגרד נכבשה ע"י הגרמנים. כל היהודים נקראו להתייצב בפני השלטונות החדשים. אהרון, שהרגיש בסכנה המתקרבת, עזב הכל והצליח להמלט חזרה לסופיה. בבלגריה היהודים היו מוגנים, ואהרון ניצל את שנות המלחמה כדי ללמוד באוניברסיטת סופיה לקראת קבלת דיפלומה בפיסיקה שאותה אכן קיבל ב-1944.

לאחר המלחמה חזר לבלגרד והשלים את לימודי ההנדסה ב-1946. הפרויקט שהגיש לקראת קבלת התואר נקרא "The High Voltage Power System of Alecsinac-Nis-Lescovac". באותה עת פגש את אשתו לעתיד, סוזן. יחד חזרו לסופיה, ובשנת 1949 עלו לארץ עם בתם רות. בארץ נולד בנם דוד.

מייד עם הגיעו לארץ אהרון מצא עבודה בבית הספר הטכני של חיל האוויר שם הקים מעבדה לפיסיקה. ב-1951 הצטרף לטכניון ונרשם ללימודים לקראת תואר דוקטור. נושא עבודתו היה "תכונות מגנטיות וחשמליות של שכבות פרומגנטיות דקות". בשנת 1953 יצא להשתלמות באוניברסיטת Leiden במעבדה המפורסמת לפיסיקה של טמפרטורות נמוכות על שם Kammerlingh Onnes. השנה שעשה שם עיצבה את אישיותו המחקרית לעתיד, הן בבחירת תחומי ההתעניינות והן מבחינת גישתו לפיסיקה נסיונית. עם שובו לארץ, וקבלת תואר דוקטור ב-1956, אהרון המשיך בפעילות ארוכת שנים של מחקר והוראה במדור לפיסיקה דאז.

בשנים הבאות, אהרון הקים במו ידיו חלק משמעותי של המחקר בפיסיקה נסיונית בטכניון. לפי מיטב המסורת של המעבדה ב-Leiden, הוקמה יחידה לניזול הליום וחנקן שמשרתת את כל ציבור החוקרים בטכניון עד היום. כמו כן, הובאו המגנטים הראשונים לצורך מחקרים מתקדמים במגנטיות. ציוד זה שימש את אהרון וחוקרים נוספים במחקריו בתכונות מגנטיות של חמרים בטמפרטורות נמוכות. אהרון אהב ללמד וחינך דורות רבים של סטודנטים, החל מתואר ראשון ועד לדוקטורט. במהרה הגיע לדרגת פרופסור ושימש כדיקן הראשון של הפקולטה לפיסיקה בשנים 62-1961. בין השאר הוא היה מחזיק הקתדרה לפיסיקה נסיונית על שם Lidow.

אולי בגלל החינוך ההנדסי שלו, ואולי בגלל שיטת החינוך שאליה נחשף בהיותו בהולנד, אהרון ראה חשיבות רבה בהקמת מסלול לימודים בפיסיקה שימושית. הוא אכן עמד בראש המסלול הזה כאשר הוקם. כיום, כאשר בוגרים של הפקולטה נמצאים בכל תחומי התעשייה, אין יותר צורך במסלול נפרד כזה. עם זאת, גישתו הבסיסית התבררה כמוצדקת. בנוסף לעבודתו בטכניון, אהרון גם היה בין המקימים של המחלקה לפיסיקה באוניברסיטת בן גוריון, בעיקר החלק הקשור לפיסיקה ניסיונית.

גם לאחר שיצא לגמלאות, המשיך לפקוד את הפקולטה ולהתעניין בהתפתחותה. בעיקר אהב לשוחח עם חברי הסגל הצעירים ותמיד הדגיש את אמונתו הגדולה בנוער. השכל הישר וחוש ההומור היבש שלו זכורים לרבים עד היום. אהרון נפטר ב-10 לאפריל 1999, בדיוק 50 שנה מיום הגיעו לארץ.